herpy

PILGIFTFROSKER

Spot-legged Poison Frog

Ameerega picta

Ameerega picta er en liten, dagaktiv pilgiftfrosk med mørkebrun rygg, svarte sider med lyse striper og gule til røde flekker på lårene. Den lever på skogbunnen fra Amazonas-lavlandet opp i foten av Andes i Bolivia, Peru, Colombia og Brasil og har en isolert bestand i Venezuela. Arten holdes bare sjelden, så stellet bygger på klimaet i utbredelsesområdet og på nære slektninger.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Epipedobates pictus; Dendrobates pictus*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**22-28 mm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**8-12 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og fjellskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskap	**Ingen** Oppdrettede dyr. Viltfangede dyr kan beholde giften lenge
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-25 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vann	**Vannskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetrollene bæres til vann**
Egglegging	**På bakken**
Egg per legging	**15-40**
Klekking	**15-22 dager**
Larvetid	**40-90 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Bærer rumpetrollene**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ameerega picta er en jordlevende pilgiftfrosk av slekten *Ameerega*, som omfatter mange middels store til store dagaktive arter. Voksne dyr er formodentlig omtrent 22-28 mm fra snute til kloakk; det nøyaktige målet er ikke dokumentert, og tallet i boksen er et anslag. Ryggen er mørkebrun, og de svarte sidene er avgrenset av to gulhvite striper. Bakerst på lårene sitter gule til røde flekker. Kjønnsforskjeller i utseende er ikke dokumentert.

Arten ble beskrevet av Tschudi i 1838 som *Hylaplesia picta* og har siden stått i slektene *Dendrobates*, *Phyllobates* og *Epipedobates*, før den kom til *Ameerega* i 2006. Flere former som tidligere ble regnet som egne arter, er nå slått sammen med den, bl.a. *Epipedobates yungicola* fra Andesfoten i Bolivia og *Epipedobates guayanensis* fra Venezuela. Den venezuelanske bestanden er kanskje en selvstendig art.

Slekten *Ameerega* har alkaloider i huden, som froskene tar opp gjennom føden i naturen. Giftigheten hos *A. picta* er ikke nærmere dokumentert og regnes her som mild. Oppdrettede dyr som fôres med bananfluer og spretthaler, får ingen gift. Likevel bør man vaske hendene etter kontakt med terrariet og ikke ta unødig på froskene.

Temperamentet er ikke beskrevet for arten. Hannen roper med en tikkende lyd og korte, skingrende fløyter, mest morgen og kveld, men også i løpet av dagen. Slektens hanner forsvarer små territorier, så parvis hold er det sikreste.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

Utbredelse og leveområde

Ameerega picta lever i Amazonas-traktene i Bolivia, Peru, Colombia og det vestlige og sørvestlige Brasil. Typelokaliteten er området ved Santa Cruz i Bolivia. En isolert bestand i Venezuela er kanskje en selvstendig art, og arten finnes muligens også i Paraguay. Utbredelsen går fra Amazonas-lavlandet opp i foten av Andes.

Den er funnet i mange verneområder, og bestanden er ikke truet. Lokalt trues den av landbruk og kvegdrift.

> **Naturlig utbredelse:** Bolivia, Brasil, Peru, Colombia og Venezuela.

LEVEOMRÅDE

Ameerega picta lever i primær og sekundær tropisk skog i lavlandet og i fjellene, men også i skogkanter og forstyrrede områder. Den finnes fra omtrent 200 m opp til 2500 m over havet. Frosken oppholder seg på skogbunnen, i løvlaget og på døde greiner.

Klimaet er varmt og fuktig i lavlandet og blir kjøligere med høyden, og i de høyeste delene av utbredelsen holder tåken luften fuktig. Hunnen legger eggene på bakken, og etter klekkingen bærer de voksne rumpetrollene til vann, ofte til midlertidige vannhull.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stellet av *Ameerega picta*. Arten holdes bare sjelden, og den store høydeutbredelsen gjør det vanskelig å si hvilket klima den enkelte bestanden er tilpasset. Temperatur, luftfuktighet og fôr nedenfor er verdiene som anbefales for arten. Tallene for avl og oppdrett er lånt fra slektningen *Ameerega trivittata*, som er bedre kjent i fangenskap.

Et par kan holdes i et terrarium på minst 60 × 40 × 40 cm. Arten lever på bakken, så gulvarealet teller mest. Bygg bunnen bioaktiv med et drenslag av leirkuler, et nett som skillelag og en fuktig plantejord av kokosfiber, bark og sphagnum, og legg et tykt lag løv øverst. Tilsett spretthaler og små tanglopper, som spiser avfall og gir ekstra føde.

Innred med rotstykker, korkbark, mose og bregner, slik at det er mange skjulesteder, og med noen få greiner som utkikkspunkter. Lokket må ha store ventilasjonsflater med nett, slik at luften ikke står stille. *Allobates femoralis* og *Allobates zaparo* er andre jordlevende pilgiftfrosker fra Amazonas og har nesten de samme kravene til innredningen.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Hold terrariet på 21-25 °C om dagen, og la temperaturen falle 3-4 °C om natten, til 18-22 °C. Svingningen over året skal være liten, 1-2 °C. Frosker tåler varme dårlig: temperaturer over omtrent 28 °C er farlige.

Sett terrariet uten direkte sol og uten trekk, og mål temperaturen med et digitalt termometer nede i terrariet. Kan terrariet ikke holdes under 26 °C om sommeren, må det flyttes til et kjøligere rom. Det er ingen dokumentert vinterdvale i fangenskap.

Les mer: Vinterdvale og årstider

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal være 70-80 % midt på dagen og tett på 100 % morgen og kveld. Et regnanlegg eller en forstøver med timer er det enkleste; ellers sprøytes to til tre ganger om dagen med osmosevann eller regnvann. Løvlaget skal være fuktig, men kan gjerne tørke litt opp mellom sprøytingene, slik at det ikke oppstår mugg eller stillestående luft.

Blir luften for tørr, trekker froskene seg i skjul, og huden tørker ut.

VANN OG VANNKVALITET

Gi en lav vannskål med 1-2 cm vann, slik at froskene lett kommer opp av den, og med stein eller mose i kanten. Skålen brukes av de voksne når rumpetrollene skal settes av. Bruk osmosevann, regnvann eller avklort springvann, og bytt det ofte.

Amfibier tar opp vann og stoffer gjennom huden, så unngå såpe, rengjøringsmidler og klor. Skrubb skålen med varmt vann uten såpe.

LYS OG UVB

Lyset er først og fremst til plantene: 10-12 timer om dagen med LED-lys med plantevennlig spektrum. Det er ikke dokumentert at *Ameerega picta* trenger UVB. Velger du likevel en svak UVB-kilde (Ferguson-sone 1), må froskene ha tett løv og skjul å trekke inn under. Lyset må ikke varme opp terrariet.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Frosken lever i naturen av små leddyr. I terrariet består kosten av vingeløse bananfluer (*Drosophila melanogaster* og *D. hydei*), spretthaler, små tanglopper, mikrosirisser, små voksmøllarver og siktet engplankton. Voksne dyr tar *D. hydei* og små sirisser.

Unger fôres daglig, voksne tre til fire ganger i uken med så mange fluer at de er spist opp til neste fôring. Dryss fôrdyrene med kalk med D3 ved hvert måltid og med et multivitamin en til to ganger i uken. Hold egne kulturer av bananfluer og spretthaler, slik at forsyningen er stabil.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Ameerega picta er dagaktiv og lever mest på bakken. Hannene i slekten forsvarer små territorier, så et par er den sikreste holdformen. Hold ikke to hanner sammen i et lite terrarium. Hvordan arten oppfører seg i grupper, er ikke dokumentert.

Froskene bør ikke håndteres. Huden er tynn og tåler ikke såpe, salt og krem. Skal en frosk flyttes, lokk den inn i en ren, fuktet plastbøtte, og vask hendene før og etter.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnene kan ikke skilles sikkert på utseendet, men bare hannene roper. Alder og størrelse ved kjønnsmodenhet er ikke dokumentert for arten; hos slektningen *Ameerega trivittata* tar det omtrent 12-24 måneder. Den enkleste veien til et par er å starte med flere unger og la dem finne sammen.

PARRING

Avl er ikke nærmere beskrevet for arten. Hos slekten roper hannen på hunnen og fører henne til et skjult sted i det fuktige løvet. En periode med mindre sprøyting etterfulgt av kraftig sprøyting kan sette i gang ynglingen. Gi froskene et skjul på bakken, for eksempel et halvt kokosskall eller et stykke bark, der hunnen kan legge.

EGG OG RUMPETROLL

Eggene legges på bakken i løvlaget eller under et skjul. Leggets størrelse er ikke dokumentert for arten. Tallet i boksen, 15-40 egg, gjelder den langt større *Ameerega trivittata*, så leggene er trolig mindre. Etter klekkingen bærer de voksne rumpetrollene til vann, ofte flere om gangen.

I terrariet kan rumpetrollene tas ut og oppfostres i små, rene beholdere med regnvann eller osmosevann. Gi fint rumpetrollfôr og alger, og skift vannet jevnlig. Holdes mange rumpetroll sammen, kan de ete hverandre, så hold dem adskilt.

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter 15-22 dager, og rumpetrollene gjennomgår metamorfose etter 40-90 dager.

Når forbena kommer fram, må rumpetrollet kunne komme opp av vannet: senk vannstanden, og legg i et stykke kork eller bark, slik at det kan kravle opp. Flytt den lille frosken til et fuktig oppdrettsterrarium når halen nesten er oppsuget.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede froskene er små og må ha spretthaler og de minste bananfluene. Innred oppdrettsterrariet som de voksnes med løv, skjul og en lav vannskål, og hold temperaturen stabil. Fôr daglig, og støv fôret lett med kalk og vitaminer. Vekst og alder ved flytting til de voksne er ikke dokumentert.

Helse og vanlige feil

Pilgiftfrosker er følsomme for varme, tørke og dårlig hygiene. De viktigste feilene er:

- For varmt eller for tørt terrarium. Froskene blir sløve, går ned i vekt og mister farge.
- Skittent vann i rumpetrollbeholderne, som gir sopp og sykdom.
- Fôr uten vitamin- og mineraltilskudd, som gir skjelettproblemer og svake unger.
- Nye dyr som bringer med seg smitte. Hold nyinnkjøpte frosker i karantene en periode.

En sunn frosk har hel hud uten sår eller røde, irriterte områder, særlig rundt kloakken og på innsiden av bakbeina, og en tydelig rund mage. Tegn på sykdom er hyppige hudskifter, en oppsvulmet kropp, sløvhet, manglende appetitt og matt, tørr hud. Isoler et sykt dyr, og oppsøk raskt en veterinær med kunnskap om amfibier.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.